

རྒྱུ་ལྡན་སྒོར།

རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་བཅན་བརྒྱུད་བྱས་མེས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཡུ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ལྷན་བོད་མི་སྣོད་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་
རྒྱ་གར་ལ་བཅན་བྱོལ་དུ་འབྱོར། བོད་ཀྱི་ཅ་དོན་སྤྱི་དང་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱགས་རྒྱུ་རིང་པོའི་མདུན་ལམ་ཆེད། ཡུ་གོང་ས་མཆོག་
གིས་ཤེས་ཡོན་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་དགོངས་པ་བཞེས་གནང་ཡོད། སྤྱི་ཚང་ལྷན་པའི་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་མཁོ་སྤྱོད་དང་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་
རིག་གཞུང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེད། ཕྱི་ལོ་ཆེག་སྟོང་དགུ་བརྒྱུད་ཅུ་རེ་གངས་ནང་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་དང་པོ་མ་སྤྱི་རིམ་གནས་སུ་བཅུགས། སྐབས་དེར་
སློབ་མ་ ༥༠ ཙམ་དང་དགེ་ཆུན་ཅུང་ཤས་ལས་མེད།

འདས་པའི་ལོ་ངོ་ ༥༩ རིང་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་བྱོལ་ལ་འགྱུར་ལྷོག་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། སློབ་གྲུའི་གངས་འབོར་མང་དུ་
བྱིན་པ་ཙམ་མིན་པར། སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་འཛུགས་སྐྱོན་གྱི་མཐུན་ཤུལ་དང་བསྐྱབ་གཞི་ཅ་འཛིན་སོགས་ཀྱང་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱིན་ཡོད། དེར་སྐབས་
བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་སློབ་གྲུའི་སྤྱེ་ཁག་ཆེན་པོ་ལྡན་ཡོད། དེ་དག་ནི་མཁོ་སྤྱོད་བོད་སློབ་ཚོགས་པ་དང་།
བོད་ཕྱག་ཁྲིམ་སྤྱེ། མ་སྤྱི་རིམ་དེ་ལྷན། དབུས་བོད་སློབ་འཛིན་ཚོགས། བལ་ཡུལ་ནང་ཡོད་པའི་གངས་ཅན་བདེ་ཅ་བཅས་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ལོ་
༡ ཚེས་ ༣༡ ཉིན་ཞིབ་འཛུགས་བྱས་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་ནང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཁོངས་གཏོགས་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ ༤༡ ཡོད་
པ་དང་། སློབ་གྲྭ་དེ་དག་ནང་སློབ་ཕྱག་གངས་ ༡༩༠༡༡ ཡོད་པ་དང་། དགེ་ཆུན་གངས་ ༡༩༤༡ དང་ལས་བྱེད་གངས་ ༥༣༥ ཡོད་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ལོར་བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ངོས་ནས་བཏོན་པའི་མི་འབོར་ཞིབ་བཤེར་གྱི་སྒྲན་ཐོ་ལྟར་ན། བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཡིག་
སྒྲིངས་སེལ་བའི་བརྒྱ་ཆའི་ཐོན་ཆད་ ༡༩་ལ ཡིན། (གནས་ཡུལ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡིག་སྒྲིངས་སེལ་བའི་བརྒྱ་ཆའི་ཐོན་ཆད་ ༡༩ ཡིན།) དཀའ་ངལ་ཏ་
ཅང་ཆེ་བའི་གནས་སྤངས་འོག་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོངས་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་འགོ་བཙམས་ཤིང་རྒྱུན་བསྐྱངས་ནས་མི་ལོ་ཕྱིལ་པོ་ ༤༠ ལྷག་
འདས། འདི་ཡིས་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་བརྒྱབ་པ་དང་གྲུབ་འབྲས་རྒྱངས་ཡོད་པ་གསལ་བོར་སྟོན་གྱི་ཡོད། ལོ་ལྷར་བོད་
མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་སློབ་ཕྱག་གངས་ ༡༩༠༠ ཙམ་སློབ་མཐར་ཡོང་གི་ཡོད། འདས་པའི་ལོ་བཅུ་ལྷེ་རིང་འཛིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་ཡིག་རྒྱགས་འཕྲོད་
དེ་སློབ་མཐར་བྱིན་པའི་བརྒྱ་ཆའི་ཐོན་ཆད་བརྒྱ་ཆ་ ༤༠ ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་གནས་ཡུལ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ནས་ཡིག་རྒྱགས་འཕྲོད་ཆད་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་
ལས་གངས་ ༡༠ མཐོ་བ་ཡོད།

གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་ཙམ་མིན་པར་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ངོས་ནས་བོད་མིའི་སློབ་ཕྱག་ཆོར་མཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་པར་ཡང་འགྲུགས་སྟོན་བརྒྱབ་
ཡོད། ལོ་ལྷར་གཞི་རིམ་དང་མཐོ་རིམ་སློབ་ཐོན་སློབ་མ་གངས་ ༥༠༠ བརྒལ་བར་སློབ་ཐོན་བརྒྱ་ཆ་དང་དགོས་མཁོ་གཉིས་ཀ་གཞིར་བཞག་ཐོག་
ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སློབ་ཡོན་མཐུན་ཤུལ་འོག་ནས་མཐོ་སྤྱོད་མིན་ནང་རང་གི་ཆེད་ལས་སོགས་སློབ་སྤྱོད་གི་རྒྱུ་སྤྱོད་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་
ཡོད། ལོ་རེ་བཞིན་ཤེས་རིག་སློབ་ཡོན་ལས་འཆར་ཆན་པ་དང་། བོད་ཕྱག་ཁྲིམ་སྤྱེ། མ་སྤྱི་རིམ་དེ་ལྷན་གསུམ་གྱིས་མཉམ་དུ་འཛིན་རིམ་བཅུ་
གཉིས་སློབ་མཐར་བྱིན་མཁན་སློབ་མ་བརྒྱ་ཆ་ ༥༥ ལ་མཐོ་སློབ་འགྲིམ་ཐུབ་པའི་སློབ་ཡོན་གནང་གི་ཡོད། བརྒྱ་ཆ་ ༡༩ གྱིས་སོ་སོའི་ངོས་ནས་སྤྱི་
མཐུད་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་དབལ་འབྱོར་ཐབས་འཛོལ་བྱེད་གྱི་ཡོད།

བཅན་བྱེད་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་འབྲུད་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་གོ་སྐབས།

༡) སྤྱི་མཆོད་ལྷན་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནད་དོན།

གནས་སྐྱེད་པ་འདི་འདྲ་ཆགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི། ཤེས་ཡོན་ལམ་ལུགས་སྤྱི་ཡོངས་ལ་འཕུས་ཤོར་བྱིན་པའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་
དགོ་ཆུན་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་ཁང་ནང་སློབ་འཁྱིལ་བྱེད་སྐྱེད་པ་ལ་ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་ཤེས་ཡོན་དམིགས་ཚད་གཞིར་བཟུང་དགོས་ངེས་འགྱུར་བ་གཏོང་
མ་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་ཡིན། སློབ་ཁིད་ནི་སློབ་གྲུའི་ནང་གལ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ལས་གཞི་ཡིན་པ་སློབ་སྒྲུག་གི་སློབ་སྦྱོང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བྱེད་གཙོ་བོ་
དེའང་ཡིན། སློབ་ཆད་དགོ་ཆུན་ལག་ཤི་ཟེར་དུས་ཁོང་གི་སྒྲུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་འཕོ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་
ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཕྱི་མི་ཆེག་སྟོང་དགྲ་བརྒྱ་དགྲ་བརྒྱ་གོ་བྱངས་ནང་དང་ཉིས་སྟོང་ལོ་ལས་མས་སུ་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་ཁྱིད་ཐབས་བཞེས་
རྒྱུ་པའི་གོ་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞིག་རིས་པ་ཞིན་ཁྲུ་པར་སྒྱུར། དགོ་ཆུན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གཞན་ལ་འཕོ་རྒྱ་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་

ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱི་ཚད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ལེགས་པའི་ཡོང་བར། གཞི་རིམ་དང་སྡོན་འཁྲུའི་གནས་སྐབས་སུ་འཛིན་གྱི་ནང་སློབ་ཁྲིད་
 གྱི་སྤྱི་ཚད་ཡག་པོ་ཡོང་ཐབས་གཙོ་བོར་འཛིན་གྱི་དེ་ཡང་ཉ་ཅང་གསལ་ཆེན་པོ་རེད། བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་ཉག་པར་སྡོན་འཁྲུའི་དང་གཞི་རིམ་
 སློབ་གྲྭའི་གནས་སྐབས་དེ་ཅིས་གསལ་ཆེན་པོར་རོལ་འཛིན་གྱི་མེད། དེ་ནི་ཆོས་རིག་གི་སློབ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་ལྷན་དོན་དང་བླ་དེ་སློབ་

སྤྱི་གསལ་ཡིན། ཤེས་ཡོན་སྐོར་གྱི་ཉམས་ཞིབ་ཁག་ནང་སྤོན་པའི་བོད་གཞི་རིམ་འོག་མའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤོབ་སྤོང་སྤྲད་པ་དེས་མི་ཆེད་ཀྱང་བག་
ཆགས་དང་ཤུགས་རྒྱུ་བཞག་པ་དེ་གཞི་རིམ་གོང་མ་དང་མཐོ་སྤོབ་ཏུ་ཤེས་ཡོན་གྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ལས་ཀྱང་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་སྐོར་ནན་
པོ་བྱས་ནས་བསྟན་ཡོད། དེར་བརྟེན་གཞི་རིམ་འོག་མའི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་ཡོན་གང་ལེགས་སྤོང་ཐབས་ལ་འབད་བརྩོན་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཤེས་ཡོན་གྱི་
སྤྱི་ཚད་ཁྲིམ་ཡོངས་ནས་ཡར་ལྗས་འགྲོ་ཐབས་ལ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད།

༡) སྤོབ་བྱའི་སྤྲེལ་ཁྱིལ་གྱི་རྒྱས་པ་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ།

ད་བར་ཤེས་ཡོན་ལས་ལུགས་ལེགས་བཅས་ཐད་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་ཁྲིམ་པ་འདི་ནི་ཤེས་ཡོན་སྤོབ་སྤོང་སྤྲད་པར་
ཤུགས་རྒྱུ་ཆེ་ཤོས་ཨང་དང་པོ་ཡིན་པ་དང་སྤོབ་བྱའི་སྤྲེལ་ཁྱིལ་ཤུགས་རྒྱུ་ཆེ་ཤོས་ཨང་གཉིས་པ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད། ཁོ་རོན་ཁོ་
གཏུག་ལག་སྤོབ་བྱ་ཆེན་མོའི་ཤེས་ཡོན་རིག་པ་མཁས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཐ་ལེ་ཐ་ལུ་ཏ་ Kenneth Leithwood མཆོག་གིས་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྲེལ་ཁྱིལ་
ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་ནང་ "ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྤྲེལ་ཁྱིལ་ལ་མ་བརྟེན་པར་བྱས་པ་ཆོར་བྱུང་འབྲས་གཡུར་དུ་ཐ་བ་སྤྲིན་པའི་སྤོབ་བྱ་ཞིག་ད་བར་བྱུང་
བའི་གནས་ཚུལ་མེད།" སྐོར་གསུངས་ཡོད།

དེང་སང་བོད་མིའི་སྤོབ་བྱ་ཁག་ནང་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ནི་སྤོབ་བྱ་ཁག་ལ་སྤྲེལ་ཁྱིལ་གྱི་རྒྱས་པ་ཞན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྲེལ་ཁྱིལ་
སྤོབ་བྱའི་ལས་ལུགས་ལག་པོ་བཟོ་བར་གལ་ཆེན་ཡིན། འོན་ཀྱང་བོད་སྤོབ་བྱ་ཁག་གི་ནང་སྤོབ་བྱུ་དང་དགེ་ཆེ་མང་ཆེ་བས་འཛིན་སྤོང་གི་སྤྲེལ་ཁྱིལ་
ན་མ་གཏོགས་ཤེས་ཡོན་ནས་སྤོབ་བྱའི་སྤྲེལ་ཁྱིལ་སྤྲེལ་ཁྱིལ་ལག་བཞེས་ཀྱི་མེད། ཁོ་ཆོ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྤོབ་བྱའི་དང་། སྤོབ་སྤོང་གི་བརྒྱུད་རིམ།
ཤེས་ཡོན་ཡར་ལྗས་ཡོང་བར་དགེ་ཆེན་ཆོར་ལས་སྤོབ་དང་སྤྱི་ཚད་ཁྲིམ་པ་འདི་གོ་རྟོགས་བཅས་ཞན་པོ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཁོ་ཆོས་ལས་རིགས་
ཀྱི་ཆ་ནས་དགེ་ཆེན་ཆོར་འདོད་པ་ཁེངས་པ་དང་། གདེང་སྤོབས་ཡོད་པ། བྱས་པ་ཆོར་སྤོབ་སྤོང་དང་། བྱུང་འབྲས། བདེ་ཐང་བཅས་འཛོམས་པའི་
ཁོར་ལུག་ཅིག་བསྐྱེད་བྱུང་གི་མེད།

ད་ཡོད་སྤོབ་བྱ་ཁག་གི་སྤྲེལ་ཁྱིལ་མཁན་སྤོབ་བྱུ་དང་དགེ་ཆེ་རྣམས་པར་སོ་སོའི་ཆེད་ལས་ལ་གཞིགས་ཏེ་བྱུང་སྤོང་དང་སྤོང་བརྒྱུད་ལེགས་པོ་སྤྲད་པ་
ཡིན་ན། ཁོ་ཆོར་ལས་རིགས་ཐད་ཡར་ལྗས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཐོན་སྲིད་ནའང་། དཀའ་ངལ་གྱི་གནད་དོན་འདི་ཅ་བ་ནས་མེལ་དགོས་ཆེ། སྤོབ་བྱའི་སྤྲེལ་ཁྱིལ་
མཁན་བྱུང་འབྲས་བྱེད་སྤྲད་ཀྱི་ལས་ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་འཛིན་སྤོང་ཆེན་པོ་ཁག་གི་ནང་སྤོབ་བྱའི་འགོ་ཁྲིད་
བསྐྱོ་བཞག་བྱེད་སྤྲད་ཀྱི་སྤྲེལ་བྱས་ཁ་གཏོང་གསལ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། སྤོབ་བྱུ་བསྐྱོ་བཞག་བྱེད་སྤྲད་ཀྱི་ལས་ལུགས་ལ་སྤོབ་བྱུ་ལ་དགོས་དེས་ཆ་རྒྱུན་གསལ་འདོན་བྱས་མེད། བསྐྱོ་བཞག་
བྱེད་སྤྲད་ཀྱི་ལས་ལུགས་འདི་ཡིས་སྤྲེལ་ཁྱིལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་འཛོམས་པའི་འཛིན་ཐང་ཅན་གྱི་དགེ་ཆེན་སྤོབ་བྱུ་དང་དགེ་ཆེད་མི་སྲིད་ལ་འཆང་སྟན་
འབྲལ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་བྱུང་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཆོགས་ལ་ས་མིག་དེར་སྟན་ཏུ་འབྲལ་སྤྲད་ཐད་
ལས་སྤོབ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ལས་སྤོབ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་གསལ་ནང་གསལ་དང་བོད་མིའི་སྤོབ་བྱ་ཁག་
གི་འཛིན་སྤོང་ཐད་སྤྲེལ་ཁྱིལ་གྱི་འཛིན་ཐང་ལྷན་པའི་སྤོབ་བྱུ་དང་དགེ་ཆེ་འདེམས་སྤྱི་གསལ་གྱི་ཡིག་རྒྱགས་གཏོང་ལས་བཟོ་ཆོག

༣) སྤྱི་ཚོགས་དང་མི་འབོར་ལ་འཕུད་པའི་དཀའ་ངལ་གྱིས་ཤེས་ཡོན་ལ་ཐེབས་པའི་ཤུགས་རྒྱུ།

བྱིས་པ་སྤྱི་ཚད་ཅུང་དུ་བྱིན་པ་དང་། བཅན་ཕྱོད་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ལས་བྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་ཁག་ལ་གནས་སྤོང་མཁན་མང་དུ་བྱིན་པ། བ་མ་ཚོས་རང་གི་བྱ་སྤྲུག་སྒྲེར་གཉེར་སློབ་བྱ་ཁག་ལ་གཏོང་འདོད་ཡོད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་ནང་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་སློབ་བྱ་ཁག་ ༤༦ ལ་སློབ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་སློབ་བྱ་གི་གྲངས་འབོར་ཅུང་དུ་འཕྲོ་ཡི་ཡོད། བྱི་ལོ་ ༡༠༠༤ ལོར་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་སློབ་བྱ་ཁག་ནང་སློབ་བྱ་གི་གྲངས་ ༡༤༡༠༤ སློབ་ཞུགས་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་བྱི་ལོ་ ༡༠༡༦ ལོར་སློབ་བྱ་གི་གྲངས་ ༡༤༠༡༠ ལ་ཅུང་དུ་བྱིན་ཡོད། བོད་གི་གནད་དོན་དེ་དག་མེད་ཐབས་མ་བྱུང་ཆེ་བོད་མིའི་སློབ་བྱ་ཁག་གི་སློབ་བྱ་གི་གྲངས་འབོར་ཉ་ཅང་ཅུང་དུ་འཕྱུར་ངེས།

གཞན་ཡང་བོད་མིའི་སློབ་བྱ་ཁག་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་བྱ་ཁག་དང་བསྐྱར་ན་དགེ་ཆུན་གྱི་སྐོག་ལ་དང་མཐུན་རྒྱུ་ཞན་པ་ཡོད་པས། སློབ་བྱ་ལས་བྱིར་ཐོན་པའི་དགེ་ཆུན་གྱི་གྲངས་ཆད་མཐོ་པོ་ཡོད། དེ་བཞིན་སྐོག་ལ་དུལ་གྱི་མཐུན་རྒྱུ་སྤྱིར་བཏོན་བྱིན་བདག་གྲུང་ཅུང་དུ་འཕྲོ་ཡི་ཡོད་པས། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་སྤེལ་བའི་ལས་འཆར་དང་སློབ་ཡོན་གྱི་མཐུན་རྒྱུ་སྐོག་ལ་ཡུན་གནས་ཡོང་བར་ཤུགས་རྒྱུ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད། དཀའ་ངལ་འདི་དག་ཆང་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མིའི་སློབ་བྱ་ཁག་གི་འཛིན་སྲྀང་ཡུན་གནས་ཡོང་བ་དང་ཤེས་ཡོན་སྤྱི་ཚད་ཐོན་པ་ཞིག་ཡོང་བ་སྐོག་གི་ཐད་ཤུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད།

གནས་སྐྱེད་ལ་འདི་དག་གི་རྒྱུ་གྱིས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་བོད་མིའི་སློབ་བྱ་གཞན་ཁག་གི་ངོས་ནས་སློབ་བྱ་ཁག་ཆུ་སྤེལ་བྱེད་པའི་འཆར་གཞི་འཐེན་དགོས་སྤྲོད། དེ་འབྲས་ལ་སློབ་བྱ་ཅུང་དུ་ཞིག་ཏུ་མི་དང་དངོས་པའི་མཐུན་རྒྱུ་གང་ལེགས་སྤྱིར་བཏོན་པ་ཡོང་ངེས། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་མིའི་སློབ་བྱ་ཁག་ ༡༤ ལ་(མང་ཆེ་བ་གཞི་རིམ་འོག་མའི་སློབ་བྱ་ཡིན།)སློབ་བྱ་རེར་སློབ་བྱ་གི་གྲངས་ ༡༠༠ ལས་ཅུང་བ་ཡོད། བཞུགས་སྐྱོར་ཆ་སྤེལ་ས་གནས་ལ་མཆོན་ན། བོད་མིའི་སློབ་བྱ་ཁག་ ༡༡ ལ་སློབ་བྱ་གི་གྲངས་ ༤༦༠༠ ཡོད། སློབ་བྱ་གི་གྲངས་འདི་ས་གནས་དེ་ག་རང་ལ་མཐུན་རྒྱུ་འཛིན་པའི་སློབ་བྱ་ཆེན་པོ་ལྟེན་ཆ་བཞག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ད་དུང་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚད་སྐྱོར་ཁག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་ཆ་སྤེལ་བོད་ཁྱིམ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྲྀང་འོག་ཡོད་པའི་སློབ་བྱ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དེ་འབྲས་ཡང་ཡོད།

སློབ་བྱ་མཁུ་བསྐྱུ་བྱས་ཆེ་སློབ་བྱ་ཅུང་ཤས་ཤིག་ལ་འཆམ་པའི་བྱིས་པ་ཚོར་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱི་ཚད་དང་མཐུན་རྒྱུ་སྤྱིར་བཏོན་པ་ལས་ལེགས་པ་སྤྱིར་བཏོན་པ། འཛིན་སྲྀང་ངོས་ནས་དགེ་ཆུན་ཆོའི་སྤྱི་ཚད་སྐོག་ལ་འཕར་བ་དང་། བྱིའི་མཐུན་རྒྱུ་ཡར་ལྗས་གཏོང་བ། སློབ་ཁྱིམ་གྱི་རྒྱ་ཆ་ཡག་ཏུ་གཏོང་བ། ཆེད་ལས་ཡར་ལྗས་ཆད་ཐུན་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་བསྐྱར་བྱུང་བ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ཤུགས་ལས་གནད་སྤྱིར་བཏོན་པ། གཞན་ཡང་འཛིན་སྲྀང་ངོས་ནས་ཡར་ལྗས་ཡང་དུ་སློབ་བྱའི་གནས་སྐྱེད་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནད་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་བྱ་ཁག་ལ་དགོས་མཁོ་ག་རེ་ཡོད་སྤྱི་ཚད་འཛིན་དང་དེ་དག་ལ་མཐུན་སྤྱིར་བཏོན་པ་ཡོད།

སློབ་བྱའི་གྲངས་ཀ་ཅུང་ལ་སྤྱི་ཚད་ཐོན་པ་ཡོད་ཆེ། ད་ལྟའི་ཆར་བྱིས་པ་སྤྱིར་བཏོན་སློབ་བྱ་ཁག་ལ་མངགས་བཞིན་པའི་བ་མ་དང་བྱི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་བ་མ་ཚོས་ཀྱང་རང་གི་བྱིས་པ་རྒྱ་གར་ནང་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་སློབ་བྱ་ཁག་ནང་མངགས་འདོད་སྤྱིར་བཏོན་པ་ཡོང་ངེས་རེད།

21

22

བྱས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་ཡོན་ལྡན་པའི་བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་བསྐྱེད་སྐྱུར་དཀའ་ངལ་སྤྲེལ་ཆོག་པ་འདྲིས་ནི། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་འཛུགས་རྩིས་ནས་སྤྱི་ཚུལ་ཡུལ་གྱི་ཁག་གང་སར་ཁྱབ་པའི་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོང་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་ཐབས་སུ་བྱས་ཆུང་རིང་པོར་དམིགས་པའི་འཆར་གཞི་འཛུགས་དགོས། མ་འོངས་པར་དུས་ཡུན་རིང་པོ་འགོར་མི་དགོས་པར་བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་མི་འཛོར་གྱི་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ་ཡུལ་གྱི་ཁག་ལ་སྤྱོད་བྱེད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཆོས་ཚད་དཔོག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། འཆར་གཞི་དེའི་ནང་ད་ལྟོ་ཆར་སྤྱི་ཚུལ་ཁག་ཏུ་ཡོད་བཞིན་པའི་གཟུང་མཐུག་འཛིན་གྱི་ནུས་ཡར་ལྗས་གཏོང་བ་དང་། བོད་མི་མང་པོ་འདུས་སྡེ་བྱེད་སའི་སྤྱི་ཚུལ་ཁག་ཏུ་གཞི་རིམ་གོང་འོག་གི་སྤོབ་གྲུ་འཛུགས་པ། བོད་ཡིག་སྐད་ཡིག་པལ་བའམ་གཉིས་པ་ཞིག་གི་རོལ་ཐོག་ནས་སྤོབ་སྡེ་བྱེད་པའི་སྤོབ་དེབ་བཅོ་བཤུ་སྤོབ་གཉེར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཚུལ་འཛུགས་པ། སྤྱི་ཚུལ་དུ་གནས་སྡོད་བྱེད་པའི་བོད་མིའི་སྤོབ་སྤྱུག་ཆོར་དུས་ཡུན་རིང་ཐུང་ཅི་རིགས་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་ཁྱེད་ཐབས་ཀྱི་ལས་གཞི་ཚོམ་པ་སོགས་འཛུགས་ཆོག བོད་མིའི་སྤྱི་གཞི་འཛུགས་རྩིས་ནས་བྱུང་བྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཆོས་ས་རྩ་བོད་ཀྱི་མཐོ་སྤོབ་དང་མཐོ་མ་ཆེས་མཐོའི་གཞུག་ལག་སྤོབ་གཉེར་ཁང་སོགས་སུ་བོད་ཡིག་དང་ནང་ཆོས་སྤོབ་སྡེ་བྱེད་ཆེད་སྤོབ་ཡོན་སྤྱོད་པའི་ལས་གཞིའི་རིགས་ཀྱང་བཅོ་ཆོག

ཞི་བདེ་དང་བྱམས་བཅེ་ལྡན་པའི་འཛམ་གླིང་ཞིག་བསྐྱེད་པར་དམིགས་པའི་ལག་ལེན་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་རེ་དང་། ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་བྱས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ནང་གིས་པ་ཆོར་རྒྱུ་ལ་གཞན་པའི་སྤྱི་བསམ་སྤྱོད་ཐབས། བོད་མིའི་སྤོབ་གྲུ་ཁག་ནང་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་པའི་བཟང་སྤྱོད་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཐབས་བཅས་ནི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་བྱུང་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པས་ཤེས་ཡོན་ཀྱི་དགོས་དམིགས་གཙོ་བོར་འཛིན་དགོས། ཤེས་རིག་ལས་ཁྱད་རྩིས་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་པའི་བཟང་སྤྱོད་སྐོར་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་ཚུལ་སྤྱིའི་གཞུག་ལག་སྤོབ་གྲུ་ཆེན་མོ་དག་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་པའི་བཟང་སྤྱོད་སྐོར་གྱི་སྤོབ་ཆོད་ཆད་ལྡན་བཅོ་ཐབས་བྱ་ཆོག སྤོབ་ཆོད་དེ་བོད་མིའི་སྤོབ་གྲུ་ཁག་གི་བསྐྱེད་གཞིའི་ནང་བཞུགས་ཏེ་བོད་ཡིག་ཐོག་བོད་མིའི་སྤོབ་གྲུ་ཁག་ལ་ལག་བསྟར་བྱ་ཆོག གཞན་ཡང་ཤེས་རིག་ལས་ཁྱད་རྩིས་ནས་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་པའི་བཟང་སྤྱོད་སྐོར་ཡར་ལྗས་གཏོང་ཐབས་གཅིག་ལུ་མིན་པར། ཆོད་རིག་དང་ནང་ཆོས་སྐོར་གྱི་ཤེས་བྱ་མང་པོ་ལེན་ཐབས་གནང་ཆོག བོད་མིའི་སྤོབ་གྲུ་ཁག་ནང་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་པའི་བཟང་སྤྱོད་སྐོར་སྤེལ་ཐབས་ལག་པོ་བྱུང་ཆེ། རྒྱ་གར་དང་སྤྱི་ཚུལ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྤོབ་གྲུ་གཞན་གྱི་མིག་དཔེར་གྱི་སྤྱུག་སུ་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་བྱས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་ལག་ལེན་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་རེ་བཅས་མཛོན་འཁུར་ཡོང་ཐུབ།

༡) བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཆེད་ལས་པ་སྤྱོད་སྤྱིང་བྱེད་ཐབས།

བོད་མིས་སྤྱིར་ལངས་བྱས་ནས་ལོ་རྒྱུ་ ༥༠ ནིལ་པོ་འཁོར་པའི་དུས་བཟའ་ཉིན་གྱི་གསུང་བཤད་ཀྱི་མཐའ་བསྐྱེད་པ་ནང་། ལག་ལེན་ས་མཆོག་གིས་ "ང་ཆོས་རིམ་པར་དུ་བྱས་པ་ཆོར་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་པ་དང་ཆེད་ལས་སྤྱོད་པ་དང་ཆེད་ལས་པ་སྤྱོད་སྤྱིང་བྱེད་དགོས།" གསུངས་ཡོད། ཤེས་ཡོན་དང་། འཛོད་བསྟེན། འཆོ་ཐབས་སོགས་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་རིགས་འདྲ་མིན་ནང་ཆད་ལྡན་གྱི་ཆེད་ལས་པ་ཉུང་པོས་པ་ནི་ཤེས་ཡོན་དང་འབྲེལ་པའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ཡིན། ལོ་རེར་མཐོ་རིམ་སྤོབ་གྲུ་སྤོབ་གཉེར་བྱེད་པའི་བོད་མིའི་སྤོབ་མ་ ༩༠༠ ལས་མང་བ་ཡོད་པར་རྩིས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ད་དུང་ཆེད་ལས་པ་ཉུང་པོས་པའི་གནད་དོན་ཡོད་ཀྱི་ཡོད། གནད་དོན་དེ་རྒྱུ་འཛིང་ཆ་མོ་དང་སྤོབ་གྲུ་ཁྱེད་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱི་ཚོད་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། ཤེས་རིག་ལས་ཁྱད་རྩིས་ནས་

དཀའ་ངལ་དེ་རིགས་མེད་ཐབས་ལ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་འདོན་ཐུབ། གཞི་རིམ་གོང་མའི་རིམ་པར་སློབ་སྐབས་སློབ་ཆན་འདེམས་ཀྱི་མང་པོ་དགོས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ལག་ཤེས་སློབ་སྦྱང་སྒོར་དོ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས། ལྷག་པར་དུ་ CBSE རིམ་ནས་ཀྱང་ལག་ཤེས་སློབ་སྦྱང་ནི་འཛིན་རིམ་བཅུ་པ་དང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡིག་རྒྱགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་རིམ་འཛིན་བྱས་ཡོད་པས་དཀའ་ངལ་ཁག་པོ་དེ་ཅུང་མེད། བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་གཞི་རིམ་གོང་མའི་གནས་སྐབས་སུ་སློབ་ཐུག་ཆོས་རིམ་པར་དུ་སློབ་ཆན་ལྟ་ལེན་དགོས་པ་ལས་འདེམས་ཀྱི་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་གྲྭ་མང་པོའི་ནང་སློབ་ཆན་གྱི་འདེམས་ཀྱི་མང་པོ་ཡོད།

སློབ་ཆན་འདེམས་ཀྱི་མང་པོ་ཡོད་པ་བཟོ་བ་དང་མཉམ་པ་དུ་ལག་ཤེས་སློབ་སྦྱང་ནི་སློབ་སྦྱང་ཞན་པའི་སློབ་ཐུག་དང་སློབ་གྲྭ་འགྲོ་མཆོམས་བཞག་པའི་སློབ་ཐུག་ཆོས་སྦྱང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་རིམ་འཛིན་ངན་པ་དེ་ལའང་གཏོང་ལེན་བྱེད་དགོས། དུས་རྒྱུན་བོད་མི་གཞོན་སྡེ་དང་པ་མ་ཆོས་ལག་ཤེས་སྦྱང་བཟང་དང་ཤེས་ཚད་ལག་འཁྱར་གྱི་སློབ་ཆན་ནི་མཐོ་སློབ་ལག་འཁྱར་གྱི་སློབ་ཆན་ལས་ཆད་གཞི་དམའ་བ་འདུག་པས་མ་ནས་རིན་ཐང་དེ་ཅུང་འཛོག་གི་མེད། དེར་བརྟེན་ལག་ཤེས་སློབ་སྦྱང་ནི་རྒྱུན་གཏན་གྱི་མཐོ་སློབ་ལག་འཁྱར་ལས་རིགས་གཉིས་བར་པན་རྒྱས་ཆེ་བ་ཡོད་ནའང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་རིམ་ལེན་ཆུང་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ད་ཡོད་ལག་ཤེས་སློབ་སྦྱང་སྦྱོང་ཐབས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཡར་རྒྱས་བཏང་ན། བོད་མིའི་སློབ་ཐུག་ནུས་ལ་ལས་ཞུགས་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཆེ་བ་དུ་བསྐྱར་ཐུབ་པ་དང་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བར་རྒྱས་པ་འདོན་ཐུབ།

མཐོ་སློབ་མཐར་ཕྱིན་རྗེས་སློབ་ཐུག་ནུས་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་ཡག་པོ་ཡོང་ཆེད་སློབ་གྲྭའི་མདུན་ལམ་དགེ་རྒྱུན་གྱི་ལས་འགན་ཉ་ཅང་གཤམ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེར་བརྟེན་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་མདུན་ལམ་གྱི་སྤྱི་ཆོད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས། འདིའི་སྦྱང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་རིམ་ནས་མདུན་ལམ་གྱི་སྤྱི་བྱས་གཏན་འབེབས་དང་མདུན་ལམ་བྱེད་སྤངས་ཀྱི་ནུས་པ་བསྐྱར་བཅོས་གནང་རྒྱུ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས། གཞན་ཡང་སློབ་ཐུག་ཆོར་ལས་རིགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་དོ་སྦྱོང་དང་། མདུན་ལམ་ཡར་རྒྱས། མདུན་ལམ་འདེམས་ཀྱི་བྱེད་སྤངས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་བཅས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལ་ལས་སྟོན་བྱེད་དགོས།

དམིགས་ལུལ་དང་དགའ་ཕྱོགས་ལ་གསལ་ཁ་མེད་པར་སློབ་ཐུག་མང་པོས་ཕྱིར་བཏང་གི་ལག་འཁྱར་ཅུང་ཆད་མཐོ་སློབ་འགྲིམ་པ་མི་ཡོང་ཆེད་དེ་ཡོད་སློབ་ཡོན་ལས་ལུགས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱེད་དགོས། བར་ཁུལ་མི་ཆའི་དགོས་མཁོ་དང་། མཐོ་སློབ་ཡག་པོ་དག་དང་མཉམ་འབྲེལ། མཐོ་སློབ་འདེམས་པར་དོ་ནན་བྱེད་པ་བཅས་གཞི་རིམ་བསྐྱར་སྤྱི་སློབ་ཆན་འདེམས་སྤངས་ལྟར་སློབ་ཡོན་སྦྱོང་སློབ་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱ་ཆོག་གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་དང་དགོས་མཁོ་ལ་གཞིགས་ཏེ་སློབ་ཡོན་གནང་རྒྱ་ཡང་ཆེད་ལས་སློབ་སྦྱང་གི་མཐོ་སློབ་ཡག་པོ་དག་གི་ནང་ཞུགས་པར་འཆང་རྒྱགས་སྦྱོང་པའི་སློབ་ཐུག་ཆོར་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་པའི་སློབ་ཐུག་ནུས་སློབ་ཞུགས་ཀྱི་འཆང་རྒྱགས་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཆད་དམའ་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཏོང་བའི་ཡིག་རྒྱགས་སྒྲིབ་ལ་གོ་རྟོགས་མེད་པ་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རིགས་སྒྲིབ་མེད་པས་ཡིན།

ཕྱིན་བདག་གི་དམིགས་སྒྲིབ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་དང་། རིགས་དཔལ་གནང་མཁན་ཉུང་དུ་འགྲོ་བ། རྒྱ་གར་དང་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་སློབ་ཡོན་ཆེ་བ་འགྲོ་བ་བཅས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་གཞིགས་ཏེ། སློབ་ཡོན་ཆན་པའི་རིམ་ནས་སློབ་ཡོན་ལས་གཞི་རྒྱུན་གནས་ཡོང་ཐབས་སུ་སྦྱོང་གཏོག་ཅུང་ཆད་གང་རུང་གི་སྒྲིབ་སློབ་ཡོན་གནང་བ་དེ་ཕྱིས་སུ་ཕྱིར་སློབ་བྱ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོང་ཆེད་དེ་ལྟའི་སློབ་ཡོན་གནང་སློབ་ལ་

བསྐྱར་ཞིབ་གནང་དགོས། འདི་ཡིས་དདུལ་ཕྱིར་གཏོང་འགྲོ་སོང་ལ་སྦྲངས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པ་ཙམ་མིན་པར། སློབ་ཡོན་ལས་གཞི་རང་རྒྱ་འཕེར་བ་
ཡོང་རྒྱར་ཡང་ཕན་ཐོགས་འབྱུང་ངེས།

བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་ཀྱི་བརྗོད་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་དྲི་བ་དང་གནད་དོན་ཁག

༡) སློབ་ཆད་ལྡན་པའི་ཤེས་ཡོན་ཀྱི་གནད་དོན་སེལ་ཐབས།

- ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་གཞན་ཁག་ནས་སློབ་གྲྭའི་སྡེ་ཁྲིད་ཀྱི་ཁུས་ལ། དེ་བཞིན་སློབ་བཟུང་དང་མཉམ་དུ་རང་དབང་གི་
གནས་ཆད་ཆེ་ཙམ་དང་། ཤེས་ཡོན་སློབ་འབྲས་ཡག་པོ་ཡོང་བར་འབྲེལ་ཡོད་བྱེད་སློབ་པས་འགན་ཁ་གསལ་ཡོང་ཐབས་གང་འདྲ་གནང་
དགོས་སམ།
- ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་སློབ་གྲྭའི་འཛིན་སློབ་འཛིན་ཁང་ནང་དགེ་ཆན་ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་ཐབས་བསྐྱར་བཅོས་སྤྱད་ག་རེ་གནང་
དགོས་སམ།
- ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་འོས་ཞུས་དགེ་ཆན་ནམས་སློབ་གྲྭ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པའི་གངས་ཆད་མཐོ་པོ་ཡིན་པའི་གནད་དོན་སེལ་ཐབས་གང་འདྲ་
གནང་དགོས་སམ། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྤྲོལ་སློབ་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་མི་ནམས་དགེ་ཆན་ཀྱི་ཆེད་ལས་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་པ་བཟོ་རྒྱུ་བྱེད་ཐབས་
ག་རེ་སྤྱད་དགོས་སམ།
- ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་འོས་ཞུས་སྡེ་ཁྲིད་དང་གཞི་རིམ་འོག་མའི་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་གང་འདྲ་གནང་ཐུབ་བམ།
- སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་དུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་བྱིས་པ་ཚོའི་རྒྱུད་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཁུས་ལ་དང་། དོགས་སློབ་གི་བསམ་སྒྲོ། འཆར་
སྤྱད་། འབྲེལ་ལམ་སོགས་བསྐྱར་ཐབས་གང་འདྲ་གནང་དགོས་སམ།

༢) སློབ་གྲྭའི་སྡེ་ཁྲིད་ཀྱི་ཁུས་པ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་ལ།

- ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་འཛིན་སློབ་ཆན་པ་ཁག་གིས་ད་ཡོད་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་འགོ་ཁྲིད་ཆོར་སྤྱོད་ཆད་ལྡན་པའི་ཤེས་ཡོན་ཐད་སྡེ་ཁྲིད་ཀྱི་
ཁུས་པ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་སུ་རྒྱ་བསྐྱར་ག་རེ་གནང་ཐབས་ཡོད་དམ།
- སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་འགོ་ཁྲིད་བསྐྱོད་གཞག་བྱེད་ཐབས་ཡར་རྒྱས་གང་འདྲ་གཏོང་དགོས་སམ། སློབ་གྲྭའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་རྩོམ་བསྐྱར་བཅོས་གང་འདྲ་
གནང་དགོས་སམ།
- སློབ་གྲྭའི་འགོ་ཁྲིད་འདེམས་བསྐྱོད་བྱེད་པར་དགོས་ངེས་ཆ་ཕྱིན་ག་རེ་འདོན་དགོས་སམ།
- ལས་ཐོག་སློབ་བཟུང་།
ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་འོས་ཞུས་སློབ་སྤྱི་དང་སློབ་གྲྭའི་སྡེ་ཁྲིད་པ་ནམས་ལ་དུས་ནས་དུས་སུ་ལས་ཐོག་སློབ་བཟུང་སྤྱད་པའི་སློབ་པ་འགྱུར་
འགྲོས་གསར་པ་ཁག་དང་བསྐྱར་ནས་ཁོང་ཚོའི་འཛིན་སློབ་ལའང་དུས་དང་བསྐྱར་ནས་འགྲོ་ཐུབ་པ་ཡོང་ཐབས་གང་འདྲ་བྱས་ནས་གནང་དགོས་སམ།

༣) སྤྱི་ཚོགས་དང་མི་འབོར་ལ་འཕུད་པའི་དཀའ་ངལ་གྱིས་ཤེས་ཡོན་ལ་ཐེབས་པའི་ཤུགས་རྒྱུ།

- འཛིན་སྐྱོང་ཆགས་ཚུད་དང་སྐབས་བདེ་ཡོང་བར་སློབ་གྲྭ་མཐུ་བསྟུ་བྱེད་པའི་འཆར་གཞི་གང་འདྲ་ཞིག་དགོས་སམ།
- རོགས་དངུལ་གྱི་རྒྱ་སྐྱོར་ཉུང་དུ་འགོ་བ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་འཛིན་སྐྱོང་ཆེན་པ་ཁག་གི་ངོས་ནས་ཤུགས་རྒྱུ་རིང་པོར་རྒྱུ་གནས་ཡོང་ཐབས་སུ་བྱེད་ཐབས་ག་རེ་འདོན་དགོས་སམ།
- བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ངོས་ནས་དམིགས་བསལ་སློབ་གྲྭ་བཅུགས་ནས་དེ་སྤྱི་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་སློབ་ཞུགས་མེད་པའི་སློབ་མ་དང་བྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་སློབ་མ་རྣམས་དེར་ཞུགས་ཐབས་ཡོང་བའི་དགོངས་བཞེས་གནང་དགོས་སམ།
- ལུ་ཕྱགས་སུ་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་འཛུགས་ཐབས་བཤམ།

༤) གཞི་རིམ་ཤེས་ཡོན་སྤྱི་ལྟན་ལག་བསྟར་གནང་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ངལ།

- སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་ཡོན་ཡར་ལྗས་གང་འདྲ་བྱས་ཏེ་གཏོང་དགོས་སམ།
- ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ངོས་ནས་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་ཆོས་ཤུགས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གང་འདྲ་སྤྱོད་ཐབས་བཤམ།
- ལུ་ཕྱགས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་པའི་གཞོན་སྤྱེས་ཆོའི་རྒྱུད་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གི་སློབ་གསོ་སྤེལ་ཐབས་གང་འདྲ་གནང་དགོས་སམ།
- གང་འདྲ་བྱས་ཏེ་བོད་ཡིག་ཐོག་སློབ་ཁྲིད་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ལེགས་བཅོས་གནང་དགོས་སམ།

༥) བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཆེད་ལས་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་ཐབས།

- ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ངོས་ནས་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་མདུན་ལམ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་འཆར་ཡར་ལྗས་གང་འདྲ་གཏོང་དགོས་སམ།
- བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་ཆེད་ལས་བ་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པའི་གནད་དོན་སེལ་ཐབས་སུ་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ངོས་ནས་སློབ་ཡོན་གནང་རྒྱུའི་ལས་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་གང་འདྲ་གནང་དགོས་སམ།
- ལག་ཤེས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་ངོས་འཛིན་ཡག་པོ་མེད་པའི་བསམ་སྒྲུབ་དེ་བསྐྱར་ཐབས་སུ་ག་རེ་གནང་དགོས་སམ། སློབ་སྤྱོད་ཆོར་ལས་ཀ་ཐོབ་ཐབས་དང་འབྲེལ་བའི་ལག་ཤེས་སློབ་གཉེར་བྱེད་པར་སྤུལ་སྦྱོང་གང་འདྲ་གནང་དགོས་སམ།
- འབྲོར་འཁོས་ཞན་པའི་སློབ་སྤྱོད་དང་། རྒྱ་བར་དུ་དཔལ་འབྱོར་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་སློབ་སྤྱོད་དེ་བཞིན་ན་གཞོན་ཆོར་འཕུད་བཞིན་པའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་སུ་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་བོད་ཁྱིམ། མ་སྤྱི་བོད་ཁྱིམ་བཅས་ཀྱི་སློབ་ཡོན་ལས་འཆར་ལ་བསྐྱར་བཅོས་གནང་ཐབས་ག་རེ་ཡོད་དམ།